

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 635 417
www.instante.justice.md

4-3571-1118 bh-05-16

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28

Curtea de Apel Centru, Vă expediază sesizarea înaintată de apelantul Josan Mihail, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, de la examinarea cererii de apel declarată de Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton, împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 11 iunie 2025, prin care s-a admis acțiunea, în cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Josan Mihail cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității aferente.

Anexă:

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate nr. 6548e din 19 martie 2026 înaintată de apelantul Josan Mihail, pe 10 file.

Încheierea Curții de Apel Centru nr. 2a-2588/25 din 28 aprilie 2025, pe 5 file.

**Vicepreședintele interimar al
Curții de Apel Centru**

Spoială Alexandru

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică****1. Nume, Josan****2. Prenume, Mihail****5. Reprezentant: SECRIERU Anton, avocat****A.3. Instanța de judecată****1. Curtea de Apel Centru****2. Judecător raportor: Diana Corlăteanu****4. mun. Chisinau, str. Teilor 4****5. Tel: (022) 409-208; (022) 409-209; fax: (022) 635-355****E-mail: cac@justice.md**

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

În fapt, La 31.03.2025, Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Josan Mihail privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente. Susține reclamantul că temeiul înaintării cereri de chemare în judecată constă în scopul încasării primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022, 2023, 2024 în mărime de 29 328 lei și a penalității aferente în sumă de 8 065.20 lei de la Josan Mihail avocat care activează în baza licenței nr. 600 din 27.03.2002, fiind asociat al BAA „B.U.Ș.”

Specifică reclamanta că, conform datelor din SIA AOAM, pe parcursul anilor 2022, 2023, 2024, Josan Mihail, avocat care activează în baza licenței nr. 600 din 27.03.2002, fiind asociat al BAA „B.U.Ș.” nu și-a onorat obligația prevăzută de legislație de a achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenul legal stabilit, astfel, înregistrând datorii la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anii 2022, 2023, 2024 în sumă de 37 393.20 lei, compusă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 29 328 lei și a penalității aferente în sumă de 8 065.20 lei.

Mai menționează reclamanta că, concomitent, pârâțul Josan Mihail se include și în categoria de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova, pentru care Guvernul are calitatea de asigurat, prevăzută la art. 4, alin. (4), lit. j) pensionari) din Legea 1585/1998. În circumstanțele descrise supra, pct. 10 din Regulamentul privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19.12.2018 (MO nr. 512/1342 din 27.12.2018) reglementează cazul atribuirii concomitente a persoanei la mai multe categorii de plătitori de prime de asigurare.

În cazul includerii concomitente a persoanei fizice în categoriile „persoană asigurată de Guvern” și „persoană asigurată în mod individual”, se va acorda statutul de „persoană asigurată în mod individual. Mai menționează reclamanta că, conform art. 4, alin.(4) din Legea 1585/1998, legiuitorul prevede expres categoriile de persoane neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova pentru care Guvernul are calitatea de asigurat.

Dar, legiuitorul stabilește și excepția de la norma dată, excepție în care se încadrează și avocatul Josan Mihail, anume: cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual, în sumă fixă, categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, sunt prevăzute la anexa nr. 2 din Legea 1593/2002, la speță pct. 2 anexa 2 și anume avocații.

Prin hotărârea judecătorească Chișinău sediul Centru din 11.06.2025 s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de Casa Națională de Asigurări în Medicină către Josan Mihail privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității.

Nefiind de acord cu hotărârea respectivă, Josan Mihail a înaintat cerere de apel, fiind numită ședință de judecată pentru 26.03.2026.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Art. 23 alin. (4) lege nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală: „*Persoanele fizice care, concomitent, fac parte din categoriile de persoane neangajate, asigurate de Guvern, indicate la art. 4 alin. (4) lit. i) și j) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, și din categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, prevăzute la pct.1 lit. d) din anexa nr. 2 la prezenta lege, nu achită prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă.*”

Pct. 10 al regulamentului privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1246 din 19.12.2018, „*În cazul includerii concomitente a persoanei fizice în categoriile „persoană asigurată de Guvern” și „persoană asigurată în mod individual”, se va acorda statutul de „persoană asigurată în mod individual”. Pentru persoanele fizice indicate la art. 4 alin. (4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, pentru perioada care se încadrează în categoriile prevăzute la pct. 1 lit. a), din anexa nr. 2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, se va acorda statutul de „persoană asigurată de Guvern”. Pentru persoanele fizice indicate la art. 4 alin. (4) lit. i) și j) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, pentru perioada care se încadrează în categoriile prevăzute la pct. 1 lit. d) din anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, se va acorda statutul de „persoană asigurată de Guvern”.*”

Notă: anterior, prevederile sus menționate au fost vizate de controlul constituționalității, prin Hotărârea nr. 8 din 06.04.2023.

Însă, controlul s-a limitat doar la următoarele categorii de persoane care întrunesc cumulativ calitatea de „persoană asigurată de Guvern” și „persoană asigurată în mod individual”, și anume:

Persoanele care dețin licența de avocat, și cumulativ deține calitate de:

- persoană cu dizabilități severe, accentuate sau medii;
- părinte, inclusiv adoptiv, care exercită în mod efectiv creșterea și educarea a patru și mai mulți copii, pentru perioada în care cel puțin un copil are vârsta de până la 18 ani;

Prezenta sesizare însă, se referă la:

- *Persoanele care dețin licența de avocat, și cumulativ dețin calitatea de pensionari.*

Enumerarea în mod expres a categoriilor care sunt exceptate de la plata primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, generează diferențierea nejustificată a persoanelor care se atribuie la categoria pensionarilor, care practică activități distincte și aplicarea tratamentului identic în raport cu pensionarii, deși practică aceeași activitate.

Considerăm că normele supuse controlului constituționalității determină aplicarea tratamentului discriminatoriu direct cât și indirect asupra subiecților.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Egalitatea este consacrată de Capitolul I, intitulat „Dispoziții generale”, din Titlul II „Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale”, iar plasarea acestui articol în cadrul dispozițiilor generale asigură aplicabilitatea principiului egalității tuturor drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale din acest titlu.

În sensul dispozițiilor constituționale, principiul egalității desemnează drepturi și libertăți egale pentru toți cetățenii, precum și îndatoriri fundamentale egale, indiferent de faptul unde sunt prevăzute: în Constituție, în legi organice, legi ordinare sau în alte acte normative.

Violarea principiului egalității și nediscriminării are loc atunci când se aplică un tratament diferențiat în cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau când există o disproporție între scopul urmărit și mijloacele folosite.

Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului, art. 16 alin. (1) întărește poziția ființei umane în cadrul valorilor ocrotite de stat. Statul se obligă să respecte și să ocrotească persoana, iar Constituția stabilește că respectarea și ocrotirea persoanei sunt plasate pe primele poziții în categoria obligațiilor statului, prin urmare, și persoana se află în vârful piramidei ierarhice a valorilor ocrotite și garantate de Constituție. Lipsa măsurilor de protecție adecvate duce la încălcarea prevederilor art. 16 din Constituție, potrivit cărora respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Textul alineatului (2) din art. 16, este format din două părți componente:

- Egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice;
- Interdicția aplicării unui tratament discriminatoriu.

Egalitatea cetățenilor în fața legii reprezintă o egalitate formală a drepturilor, care impune exercitarea dreptului real existent, fără excepții, vizând personalitatea subiectului (titularului dreptului). Fiecare persoană este înzestrată în egală măsură cu drepturi și îndatoriri, niciunei puteri nu i se permite să utilizeze în mod preferențial dreptul în interesul sau în dauna unei anumite persoane.

Lege nr. 121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității,

Art. 1 alin.(1).

Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu.

Art. 2

Discriminare este orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse.

Discriminare directă este tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă.

Discriminare indirectă este orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor stipulate de prezenta lege, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sînt proporționale, adecvate și necesare.

Prin acțiunea înaintată, Compania Națională de Asigurări în Medicină prevalându-se de norma supusă controlului constituționalității, a determinat apariția ingerinței în dreptul constituțional la egalitate și nediscriminare al pârâtului Josan Mihail.

Josan Mihail este pensionar, începând cu 26.10.2022, acesta este beneficiar al pensiei pentru limită de vârstă, fapt confirmat prin scrisoarea nr. 2025/93/7957 din 16.09.2025, și care prin urmare face parte din categoria persoanelor pentru care calitatea de asigurat o are Guvernul (art. 4 alin. (4) lit. j) lege nr. 1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală), motiv din care polița medicală i-a fost activă pe parcursul perioadei vizate, deși nu a achitat-o.

Totodată, Josan Mihail, activează în calitate de avocat în baza licenței nr. 600 din 27.03.2002, fiind asociat al BAA „B.U.Ș.”. În acest sens se atribuie categoriei de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual, stipulați la pct. 2) din Anexa nr. 2 la Legea 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Problema juridică invocată constă în faptul că avocatul care are și statut de pensionar este tratat de către CNAM în mod identic cu un avocat care nu este pensionar, fiind obligat la achitarea aceleiași contribuții, **fără a se ține cont de statutul său social și de sursa principală de venit.**

Or, Josan Mihail este avocat, pensionar, pentru anii 2022 – 2024, a raportat, 0 (zero) venituri pentru anii respectivi. Astfel, se impune întrebarea: din ce surse urmează Josan Mihail să achite asigurarea medicală în măsura în care acesta nu dispune de venituri?

Evident că aceste norme nu vin să asigure un echilibru, cât și o egalitate între persoane, fiind impuse obligații față de pensionari de a se asigura individual, chiar și în cazul în care aceștia nu înregistrează venituri.

Un al doilea aspect relevant vizează faptul că alte categorii de persoane obligate să se asigure în mod individual sunt exceptate de la plata primei în cazul în care au și statut de pensionar. Prin contrast, avocații, alături de alți profesioniști enumerați exhaustiv la pct. 2 din Anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002, nu beneficiază de o asemenea excepție, **chiar dacă, în unele cazuri, categoriile exceptate dispun de o capacitate economică egală sau chiar superioară.**

În aceste condiții, se constată instituirea unui tratament juridic diferențiat între persoane aflate în situații comparabile, fără existența unei justificări obiective și rezonabile. O asemenea reglementare este de natură să contravină principiului egalității și nediscriminării, consacrat de Constituție.

Prin urmare, actul de discriminare rezultă chiar din conținutul normei legale contestate, care instituie o diferențiere nejustificată între subiecți aflați în situații similare, afectând drepturile fundamentale ale pârâtului.

În egală măsură, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 06.04.2023, s-a constatat cert că, pct. 66 „*Excluderea persoanelor cu dizabilități din categoria „persoană asigurată de Guvern” și includerea lor în categoria „persoană asigurată individual” doar pentru faptul că acestea dețin licență de avocat impune concluzia că legislatorul nu a avut în vedere situația particulară a persoanelor în discuție, inclusiv capacitatea de muncă a titularului licenței de a exercita profesia de avocat și de a obține venituri. Situația particulară a persoanelor cu dizabilități îl obligă pe legislator să aibă în vedere și exigențele articolului 51 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora aceste persoane trebuie să beneficieze de „o protecție specială din partea întregii societăți” și că statul trebuie să le asigure „condiții normale de [...] readaptare [...] și de integrare socială”. În această cauză, de vreme ce la §§ 60-61 supra Curtea a reținut că excluderea acestor persoane nu a avut loc pe baza unui criteriu obiectiv, Curtea consideră justificat argumentul autorilor excepțiilor că excluderea automată a persoanelor cu dizabilități severe, accentuate sau medii din categoria persoanelor asigurate de Guvern în cazul în care acestea decid să activeze în calitate de avocat, este în măsură să descurajeze aceste persoane să participe la viața socială.”*

pct. 69. „*Curtea menționează că această opțiune de politică socială a legislatorului, potrivit căreia, pe de o parte, persoanele cu dizabilități/persoane care asigură creșterea și educarea a patru și mai mulți copii au fost incluse în categoria persoanelor asigurate de Guvern și, pe de altă parte, persoanele cu dizabilități/persoane care asigură creșterea și educarea a patru și mai mulți copii și dețin o licență de avocat au fost incluse în categoria persoanelor asigurate în mod individual, creează un tratament discriminatoriu, atât timp cât nu au fost luate în considerație veniturile pe care titularul de licență le încasează din profesia de avocat.”*

Prin urmare, considerăm că, efectele hotărârii CC nr. 8 din 06.04.2023 ar trebui să se răsfrângă asupra pensionarilor care dețin cumulativ calitatea de persoană asigurată de Guvern și persoană asigurată în mod individual.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

(1) Ingerința în dreptul la nediscriminare și egalitate garantate de Constituție este prevăzută de lege. Ingerința rezultă din prevederile:

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Art. 23 alin. (4) din Legea nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală;

Pct. 10 al Regulamentului privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19.12.2018.

Aceste norme instituie un tratament diferențiat între persoane aflate în situații comparabile, ceea ce constituie o ingerință în dreptul fundamental la egalitate și nediscriminare.

(2) Ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție.

În principiu, legiuitorul poate institui diferențieri între categorii de persoane, însă acestea sunt compatibile cu principiul egalității doar dacă urmăresc un scop legitim și sunt justificate în mod obiectiv și rezonabil.

În cazul de față, diferențierea instituită între persoane aflate în situații comparabile nu este susținută de o justificare obiectivă și rezonabilă. Nu rezultă în mod clar existența unui scop legitim real care să justifice tratamentul diferențiat.

Prin urmare, măsura analizată ridică serioase dubii sub aspectul compatibilității cu exigențele constituționale privind egalitatea și nediscriminarea.

(3) Ingerința este proporțională cu scopul urmărit.

Pentru a fi conformă Constituției, ingerința trebuie să respecte principiul proporționalității, ceea ce presupune ca măsura să fie aptă să realizeze scopul urmărit, necesară și să mențină un just echilibru între interesul public și drepturile persoanei.

În speță, chiar presupunând existența unui scop legitim, măsura nu întrunește aceste cerințe. Diferențierea instituită nu apare ca fiind necesară, întrucât legiuitorul ar fi putut adopta soluții alternative mai puțin restrictive.

Totodată, măsura afectează în mod disproporționat anumite categorii de persoane aflate în situații comparabile, fără a menține un echilibru just între interesul general și drepturile fundamentale. Prin urmare, ingerința depășește ceea ce este necesar într-o societate democratică și nu respectă principiul proporționalității.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. scrisoare 2025/93/7957;
2. declarație DAJ17 an. 2022;
3. Declarație DAJ17 an. 2023;
4. Declarație DAP24 an. 2024;

Digitally signed by Secieru Anton
Date: 2026.03.19 15:39:25 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Țurcanu Radu
Dosar. 2a-2588/25 (2-25046332-02-2a-18072025)

ÎNCHEIERE

28 aprilie 2026

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Diana Corlăteanu
Eleonora Badan-Melnic și Roman Pascari

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea înaintată de Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

la examinarea cererii de apel declarată de Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 iunie 2025, prin care s-a admis acțiunea,

în cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Josan Mihail cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității aferente,

A C O N S T A T A T :

La 31 martie 2025, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru (în continuare CNAM, AT Centru) s-a adresat în procedură scrisă, cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Josan Mihail cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalității aferente.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 iunie 2025, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de CNAM, AT Centru. S-a încasat de la Josan Mihail în beneficiul CNAM, AT Centru, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2022-2024 în sumă de 29 328,00 lei și penalitatea în suma de 8 065,20 de lei și cheltuieli pentru citarea publică a pârâtului în sumă de 609 de lei, în total suma de 38 002,20 de lei. S-a încasat de la Josan Mihail în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1 545,69 de lei. S-a încasat de la Josan Mihail, în beneficiul Judecătoriei Chișinău, taxa de timbru 200 de lei. (f.d. 43-50)

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 27 iunie 2025, Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 iunie 2025. (f.d. 40-41)

La 19 septembrie 2025, Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton a depus cerere de apel motivată.

Prin referința depusă la 11 martie 2026, prin intermediul oficiului poștal, CNAM, DT Centru a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 19 martie 2026, prin email, Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, referitor la verificarea controlului constituționalității prevederilor art.23 alin. (4) al Legii nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, Anexa nr. 2, și pct. 10 al Regulamentului privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19 decembrie 2018, *în partea ce se referă la persoanele care dețin licența de avocat, și cumulativ dețin calitatea de pensionari*, cu dispozițiile art. 16 din Constituție.

Prin referința depusă la 23 aprilie 2026, prin email, CNAM, DT Centru a indicat că, dispozițiile invocate de apelant/pârât au fost deja supuse verificării controlului constituționalității, fiind adoptată hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 6 aprilie 2023. Respectiv, a pledat pentru inadmisibilitatea excepției de neconstituționalității, nefiind întrunite condițiile legale pentru sesizarea Curții Constituționale.

Studiind cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și referința prezentată de CNAM, AT Centru, în raport cu materialele dosarului și înscrisurile anexate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele considerente.

În corespundere cu art.12¹ alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție, b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu, c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Iar, conform alin.(3) al aceluiași articol, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Corespunzător, art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod și de alte legi organice.

Instanța de judecată reține că, la pct.72 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din

Constituția Republicii Moldova s-a menționat că, pornind de la faptul că norma sesizată prin intermediul instituției excepției de neconstituționalitate este supusă controlului de constituționalitate aplicativ la un caz concret dedus instanței de judecată, procedura rezolvării excepției de neconstituționalitate constituie un control concret de constituționalitate.

Aderent, în condițiile § 79-80 ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Înalta Curte la § 82-83 din aceeași hotărâre a precizat că, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Colegiul judiciar reiterează, că urmează a verifica întrunirea condițiilor stabilite de Curte la pct.82 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016. Verificarea respectivă este posibilă în condițiile în care semnatarul respectă condițiile impuse pentru depunerea sesizării.

Este important de evidențiat că, Curtea Constituțională, anterior la 6 aprilie 2023 s-a expus asupra excepțiilor de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 4 alin. (4) al Legii nr. 1585 din 27 februarie 1998, din art. 23 alin. (4) din Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002 și pct. 10 al Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19 decembrie 2018, în partea ce vizează *„persoanele care dețin licența de avocat, și cumulativ deține de persoana cu dizabilități severe, accentuate sau medii, părinte, inclusiv adoptiv, care exercită în mod efectiv creșterea și educarea a patru și mai mulți copii, pentru perioada în care cel puțin un copil are vârsta de până la 18 ani”*.

Urmează de reținut că, autorul sesizării solicită verificarea controlului constituționalității pr prevederilor art.23 alin. (4) al Legii nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și pct. 10 al Regulamentului privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19 decembrie 2018, *în partea ce se referă la persoanele care dețin licența de avocat, și cumulativ dețin calitatea de pensionari, cu dispozițiile art. 16 din Constituție, sub perspectiva altor critici de neconstituționalitate*

Or, prin prisma pct. 1.4 din Ghidul practic privind condițiile de admisibilitate a sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate la Curtea Constituțională, *„identitatea de obiect este aplicabilă situațiilor în care obiectul sesizării este identic cu*

obiectul sesizărilor anterior depuse la Curte și nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții. Atât soluția, cât și considerentele expuse în deciziile sau hotărârile anterioare rămân valabile pentru cauza examinată. Această condiție presupune existența unei hotărâri anterioare având la bază același motiv, pentru care ar fi valabile aceleași argumente. De exemplu, în Decizia nr. 40 din 8 mai 2018, Curtea a constatat că aceleași prevederi legale au mai fost supuse controlului de constituționalitate în Hotărârea nr. 9 din 9 martie 2017. De principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a se solicita controlul de constituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. Curtea a observat că, în sesizare se invocă și alte argumente, prin urmare, aceasta conține elemente noi. Așadar, instanța de judecată a procedat corect atunci când a sesizat Curtea în vederea examinării excepției de neconstituționalitate”.

La caz, verificând întrunirea condițiilor evocate supra, Colegiul civil constată că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția de neconstituționalitate este ridicată de reprezentantul uneia din părți, împuternicit în conformitate cu prevederile art. 80 și 81 ale Codului de procedură civilă, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect aceleași critici.

Finalmente, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, iar Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, Completul de Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru prezintă Curții Constituționale sesizarea depusă de Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate referitor la verificarea controlului constituționalității prevederilor art.23 alin. (4) al Legii nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și pct. 10 al Regulamentului privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19 decembrie 2018, în partea ce se referă la persoanele care dețin licența de avocat, și cumulativ dețin calitatea de pensionari, cu dispozițiile art. 16 din Constituție.

În conformitate cu art.12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de apelantul Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 23 alin. (4) al Legii nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și pct. 10 al Regulamentului privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19 decembrie 2018, în partea care se referă la

persoanele care dețin licența de avocat, și cumulativ dețin calitatea de pensionari, cu dispozițiile art. 16 din Constituție.

Se remite Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de Mihail Josan, reprezentat de avocatul Secrieru Anton.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele completului, judecătorul

Diana Corlăteanu

Judecătorii

Eleonora Badan-Melnic

Roman Pascari